

«СЯМЕЙНЫ ГВАЛТ — ПРАБЛЕМА АГУЛЬНАЯ»

За дзесяць месяцаў бягучага года

ад сямейнага гвалту ў нашай краіне загінулі 96 чалавек

Такая статыстыка. Але за кожнай лічбай стаіць чалавечы лёс, перарванае жыццё, мары і спадзяванні на будучыню, якія так раптоўна абарваліся, а ўсё магло быць іначай...

— У нас многія і дагэтуль жывуць паводле старых правілаў накіштал «б'е — значыць любіць», «хто каго любіць, той таго і чубіць», а завяршаецца ўсё тым, што «не трэба выносіць смецце з хаты», — адзначае **Алег КАРАЗЕЙ, начальнік упраўлення прафілактыкі Галоўнага ўпраўлення аховы правапарадку і прафілактыкі міліцыі грамадскай бяспекі МУС Беларусі.** — Аднак лік ахвяр ідзе на дзясяткі. У 2015 годзе зарэгістравана 2100 хатніх злачынстваў. Да адміністрацыйнай адказнасці прыцягнулі 42 тысячы чалавек. У палове з агульнай колькасці выклікаў, якія паступілі да нас, пацярпелая ў выніку даруе свайму крыўдзіцелю. Жанчыны такім чынам спрабуюць выратаваць сям'ю, думаюць пра дзяцей, а мы заклікаем найперш падумаць пра сітуацыю, у якой яны апынуліся. Ужо даказана, што гвалт у сям'і з'яўляецца цыклічным. Так, у першы час пасля канфлікту агрэсар будзе адчуваць сваю віну, выбачацца. Яму сорамна. Многія падобнае бачаць, пасля даруюць, і палова спраў спыняецца. Але калі

чалавек не зробіць правільных высноў, ёсць гарантыя, што ён ударыць яшчэ раз.

У агульнай карціне злачынстваў жанчыны вінаваты толькі ў пяці працэнтах выпадкаў. У праваахоўным ведастве лічаць, што паказчык невялікі. Праўда, калі гутарка заходзіць аб забойствах, статыстыка адразу мяняецца. Жанчыны, пераважна адчуваючы пагрозу жыццю, магчымыя цялесныя пабоі, здзяйсняюць кожнае трэцяе забойства.

Каб ізаляваць хатніх агрэсараў ад сям'і, мінімізаваць пагрозу, дзяржава летась зацвердзіла так званае абароннае прадлісанне, дадатковую меру па барацьбе з гвалтам у сям'і. Падобны дакумент ад 3 да 30 сутак можа забараніць агрэсару не проста знаходзіцца з пацярпелымі ў адной кватэры, але і кантактаваць з імі праз тэлефон і інтэрнэт. Як відаць, падобная мера сярод дэбашыраў карыстаецца попытам. Сёлета за дзесяць месяцаў у дачыненні да тых, хто зняважыў блізкіх, прымянілі 1128 абаронных прадлісанняў. У тым ліку 919 з опцыяй «пакінуць агульную жылую плошчу».

Сексуальныя злачынствы ў сям'і ў дачыненні да няпоўнагадовых працягваюць заставацца латэнтнымі. І яны складаюць траціну ад усіх спраў.

Як заўважыў Алег Каразей, выпадкі сведчаць, што мэтанакіравана, цягам 2-3 гадоў дзяцей гвалцяць, здэкуюцца з іх, часцяком не кроўныя бацькі, а айчымы, сужыцелі маці, прыёмныя.

— Мы заклікаем усіх, хто становіцца сведкам хатняга гвалту ў сям'і, з сяброў, знаёмых, не замоўчаць падобныя факты, а паведамляць пра іх, не лічыць, што гэта справа толькі сям'і, — прапаноўвае Алег Каразей. — Гэта агульная праблема грамадства. І звяртацца трэба па дапамогу.

Алена КОМЛІК, галоўны спецыяліст аддзела народанасельніцтва, гандарнай і сямейнай палітыкі Міністэрства працы і сацыяльнай абароны, паведаміла, што абарону пацярпелым ад сямейнага гвалту аказваюць у тым ліку ў тэрытарыяльных цэнтрах сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва. Іх у нас — 148. У тым ліку дзейнічаюць два гарадскія цэнтры сацыяльнай дапамогі сям'і і дзецям, у структуры якіх уваходзяць аддзяленні са-

цыяльнай адаптацыі і рэабілітацыі, «крызісныя пакоі».

— Калі 20 гадоў таму мы актыўна казалі аб неабходнасці стварэння першай сістэмы аказання дапамогі ў выпадках гвалту ў сям'і, сёння мы робім акцэнт на паляпшэнні якасці прадастаўленых паслуг, — лічыць **Вольга ЯНЧУК, генеральны сакратар Беларускай асацыяцыі маладых хрысціянскіх жанчын.** — На гэты момант у Беларусі на базе грамадскіх і дзяржаўных арганізацый аказваецца шырокі спектр паслуг па прадукіненні хатняга гвалту. Адрпацоўваюцца міжведамасныя механізмы комплекснага рэагавання на такія выпадкі, аднак гэтая работа носіць несістэмны характар, і часцяком пакутуе яе якасць праз адсутнасць ад-

паведнага навучання спецыялістаў, прадастаўленне некаторых паслуг выключна ў працоўны час.

Тым часам у Беларусі ўжо стартавала «аранжавая» кампанія па прадукіненні гвалту ў адносінах да жанчын. Яна працягнецца да 10 снежня. **Агнія АСАНОВІЧ, спецыяліст па сувязях з грамадскацю фонду ААН у галіне народанасельніцтва,** паведаміла, што ў нашай краіне пройдзе цэлы комплекс тэматычных мерапрыемстваў. Вадзіцелям у Мінску, Брэсце, Барысаве, Гродне, Смаргоні супрацоўнікі ДАІ ўжо раздаюць аранжавыя стужачкі — сімвал акцыі, а 4 снежня Нацыянальная бібліятэка ў знак барацьбы з гвалтам загарыцца аранжавым колерам. На 8 снежня ў рамках кінафестывалю, прысвечанага правам чалавека, у кінатэатры «Перамога» запланаваны паказ фільма «Чужая», па тэме гвалту над жанчынамі.

Тарас ШЧЫРЫ.
taras@zviazda.by

Куды званіць, калі адчуў праблему?

8 801 100 8 801 — агульнанацыянальная лінія для пацярпелых ад хатняга гвалту. Са стаяннарнага тэлефона званок бясплатны, з мабільнага — па тарыфах аператара.

■ Спецыяльны рэпартаж

ЭКСПЕРЫМЕНТ НА ДОБРАСУМЛЕННАСЦЬ

Карэспандэнты «Звязды» разам з супрацоўнікамі Дзяржаўтаінспекцыі правярылі, як беларускія аўтамабілісты падрыхтаваліся да зімы

Снежань сустракае нас не толькі халодным надвор'ем, але і абмежаваннямі для вадзіцеляў. З 1 снежня ўступаюць у сілу меры, якія прадуладжваюць абавязковае абсталяванне аўтамабіляў зімовымі шынамі. У іншым выпадку вадзіцелю давядзецца заплаціць штраф.

— Меры, прынятыя год таму, сапраўды дзейсныя, — кажа **Ганна БАНАДЫК, старшы інспектар па асаблівых даручэннях УДАІ МУС.** — Раней была цэлая праблема. Як толькі надыходзіў «дзень блыхара», мы фіксавалі аварыю за аварыяй. І пры складанні пратаколаў дарожна-транспартнага здарэння адсутнасць зімовых шынаў на колах адлюстроўвалася ў дакуменце як абцягваючая віну акалічнасць.

Фота Надзеі БУЖАН.

Ну а зараз людзі ўжо праінфармаваны. Многія «пераабуююць» машыны загадзя. Мой муж гэта зрабіў яшчэ ў сярэдзіне кастрычніка. Варта дадаць, што зараз на тэрыторыі Беларусі праводзіцца акцыя «Жыццё даражэйшае, чым шыны». Сэнс яе ў тым, што да першага чысла мы распаўсюджваем пра неабходнасць выкарыстання зімовых шынаў, а з першага па чацвёртае снежня будзем актыўна штрафваць нядабрасумленных аўтамабілістаў.

Шыны мусяць быць абзначаны значком у выглядзе горнай вяршыні з трыма пікамі і сняжынкай у сярэдзіне альбо знакамі «M+S», «M&S», «M.S», «M S» ці «All seasons».

Ганна Банадык напярэдадні снежня настойліва раіць не

толькі «перааправуць» колы, але і правярыць гатоўнасць аўто да зімы.

— Абавязкова праверце тармазную сістэму, акумулятар, — раіць суразмоўніца. — Звярніце ўвагу на спраўнасць сістэмы ацяплення, запойніце бачок абмывальніка лававога шкла

незамыраючай вадкасцю. Пры магчымасці ўстанавіце новыя шклоачышчальнікі, каб агляд быў нармальны. І, безумоўна, па слізкай дарозе рухайцеся з невялікай хуткасцю без рэзкіх маневраў і тармажэнняў. Ну, а галоўнае — сумленнае кіраванне і выкананне правіл дарожнага руху. Адна замена шынаў ад дарожна-транспартных здарэнняў не выратуе.

...Траса Гродна — Мінск, паваротка на вёску Аксакаў-

шчына. Старшыя інспектары спецаддзялення ДПС «Страла» МУС Іван Казлоў і Вадзім Базылеў кантралююць хуткасць дарожнага руху. Разпораз спыняюць тых, хто перавысіў яе, выпісваюць штраф і па нашай просьбе правяраюць, ці «пераабудлі» аўтамабі-

цэнтаў! Супрацоўнікі Дзяржаўтаінспекцыі спынілі больш за 10 аўтамабіляў, і ўсе яны былі «пераабуды».

— Я яшчэ месяц таму «гуму» памяншала, — кажа Вераніка, уладальніца серабрыстага «Опеля» на Ведыла пра ўступленне ў сілу закона, але зрабіла гэта толькі з прычыны ўласнай бяспекі.

— Як толькі тэмпература стала ніжэйшай за пяць градусаў, адразу памяншаў шыны, — адзначае яшчэ адзін добра сумленны аўтамабіліст.

Мы ўжо амаль страцілі надзею сустрэць на дарозе безадказнага кіроўцу, як у аграгарадку Наваселле ўбачылі машыну з транзітнымі нумарамі на летніх шынах. Аднак уладальнік аўто запэўніў, што на заўтра запланаванай «пераабуды» свой транспартны сродак. Каб яшчэ раз пераканацца ў адказнасці нашых аўтамабілістаў, мы на адваротным кірунку выйшлі на стаянцы ў раёне Каменнай Горкі і агледзелі яшчэ туюж прыпаркаваных машын. І толькі дзве з іх былі на летняй гуме. Шчыра кажучы, прыемна адчуваць, што большасць з нашых суайчыннікаў вырашыла паклапаціцца пра сваё аўто загадзя. Ну а тым, хто шчыры шыны не памяняў, нагадаем: варта зрабіць гэта як мага хутчэй. Да пачатку снежня застаецца ўсяго два дні.

Тарас ШЧЫРЫ.
taras@zviazda.by

Новая зала для гісторыі міліцыі

Добры падарунак атрымала магілёўская міліцыя напярэдадні Дня ўшанавання ветэранаў органаў унутраных спраў і ўнутраных войскаў МУС Рэспублікі Беларусь. Адбылося ўрачыстае адкрыццё абноўленай залы гісторыі магілёўскай міліцыі, рэканструяваная спецыялістамі таварыства «БудпраектІнвест».

— Магілёўскі абласны савет ветэранаў актыўна займаецца захаваннем гісторыі міліцыі і аднаўленнем светлай памяці супрацоўнікаў, якія загінулі пры абароне нашай Радзімы ў гады вайны і ў мірны час, — адзначаў у сваёй прамове **першы намеснік начальніка УУС Магілёўскага аблвыканкама, начальнік крымінальнай міліцыі Аляксандр ВАСІЛЬЕУ.** — Летась была адкрыта галерэя партрэтаў начальнікаў УУС Магілёўскага аблвыканкама, сёлета ў маі абноўлены памятник з імёнамі загінулых пры выкананні службовага і воінскага доўгу. А сёння мы адкрываем залу гісторыі магілёўскай міліцыі, экспанатаў якой напоўнены прыкладамі мужнасці і самаахварнай адданасці справе, гераізму і адвагі.

У святочным мерапрыемстве прынялі ўдзел супрацоўнікі міліцыі з усёй вобласці, вайскоўцы тэрміновай службы в/ч 6713. Ветэраны атрымалі ўзнагароды МУС, а маладыя прадаўжальнікі іх справы першыя афіцэрскае пагоны з рук ветэрана — генерал-маёра міліцыі Барыса Алданава.

Нэлі ЗІГУЛЯ.